

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců JUDr. Jana Ryby a Mgr. Ivety Postulkové ve věci

žalobce: **L. K.**, narozený dne XXX
t. č. XXX

proti
žalované **Vězeňská služba České republiky,**
Soudní 1672/1a, 140 00 Praha 4

v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalované

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žalobci se osvobození od soudních poplatků nepřiznává.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal, aby soud určil, že zásah žalované, spočívající v nepřemístění žalobce ode dne 10. 7. 2019 do Věznice Kuřim k výkonu ochranného léčení psychiatricko-sexuologického v ambulantní formě, nařízeného žalované opatřením Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 6. 2014, č. j. 1 T 55/93-749, je nezákonný. Žalobce se rovněž domáhal, aby soud žalované zakázal v tomto zásahu pokračovat a přikázal jí, aby přemístila žalobce k nařízenému výkonu ochranného léčení do Věznice Kuřim a umístila žalobce do specializovaného oddílu určeného pro odsouzené s uloženým ochranným léčením.
2. Současně s podanou žalobou požádal žalobce o přiznání osvobození od soudních poplatků, neboť je nedostatečně majetný, nevlastní žádné movité a nemovité věci ani bankovní účet, pouze pohledávky, které mu Vězeňská služba nevyplácí.
3. V potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků žalobce uvedl, že není zaměstnán z důvodu nedostatku pracovních příležitostí ve věznici. K osobnímu majetku uvedl, že jej tvoří pouze nevyplacené pohledávky věznicí, které jsou předmětem žalob. Dále uvedl, že následující dluhy: vůči státu ve výši 192.173 Kč (náklady trestního řízení), vůči exekutorovi Mgr. H. ve výši 232.424 Kč (náhrada škody), vůči advokátovi JUDr. F. ve výši 103.080 Kč (náklady občanského řízení) a vůči exekutorovi JUDr. J. ve výši 13.808 Kč (náhrada škody). Zároveň uvedl, že má sníženou pracovní schopnost o 30 %.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

4. K dotazu soudu dne 27. 12. 2019 věznice Jiřice sdělila, že žalobce není ke dni 27. 12. 2019 pracovní zařazen, je zařazen mezi čekatele na vhodné pracovní zařazení. Dále věznice uvedla, že disponuje pouze omezeným počtem pracovních míst, na které lze jmenovaného zařadit a zaslala soudu výpis z konta úložek žalobce za předcházející čtyři kalendářní měsíce.
5. Soud se v první řadě zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky pro to, aby na základě podané žaloby mohl věcně rozhodnout.
6. Podle ust. § 46 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh je podle tohoto zákona nepřipustný.
7. Podle ust. § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
8. Podle ust. § 85 s. ř. s. je žaloba nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.
9. Podle ustanovení § 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon.
10. Podle ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy (dále jen „správní orgán“).
11. Ze shora uvedeného ustanovení § 4 odst. 1 s. ř. s. vyplývá, že pod písm. a) tohoto ustanovení je definován pojem „správní orgán“. K tomu, aby bylo možno považovat určitý subjekt za správní orgán ve smyslu uvedené definice, tedy za orgán, jehož rozhodnutí je oprávněn soud v rámci správního soudnictví přezkoumávat, musí být současně splněny tři znaky: za první – musí se jednat o orgán moci výkonné nebo jiný typ orgánů v definici uvedený, za druhé – tento orgán rozhoduje o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy a za třetí – toto rozhodování se děje v oblasti veřejné správy.
12. V posuzované věci soud konstatuje, že již z žalobních tvrzení vyplývá, že opatřením předsedy senátu Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 6. 2014, č. j. 1 T 55/93-749 byl Vězeňské službě ČR, Generálnímu ředitelství, odboru zdravotnické služby, nařízen výkon ochranného léčení v ambulantní formě. Rozhodnutím ředitele Věznice Valdice ze dne 10. 7. 2019, č. j. VS-167997-2/ČJ-2017-802240-VD bylo rozhodnuto o umístění žalobce do oddělení s vysokým stupněm zabezpečení věznice s ostrahou. Z těchto rozhodnutí žalobce dovozuje, že jimi byla uložena povinnost žalované umístit žalobce do Věznice Kuřim, v jejímž nesplnění spatřuje nezákonný zásah.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

13. Výše zmíněná rozhodnutí však nelze považovat za rozhodnutí správních orgánů v oblasti veřejné správy, nýbrž za rozhodnutí soudu a ředitele věznice v oblasti trestněprávní. Opatřením předsedy Krajského soudu v Ostravě bylo nařízeno ochranné léčení podle ust. § 351 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu a rozhodnutím ředitele Věznice Valdice bylo rozhodnuto o umístění žalobce do oddělení s jiným stupněm zabezpečení dle ust. § 11a odst. 3 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody (dále též „vyhláška“). Žádným z těchto rozhodnutí či opatření nebyla uložena povinnost žalované přemístit žalobce do Věznice Kuřim či do jiné věznice. Žalobce se ve skutečnosti domáhá vydání rozhodnutí Generálního ředitelství Vězeňské služby o přemístění odsouzeného do jiné věznice dle ust. § 10a odst. 1 písm. a) vyhlášky.
14. Jak již bylo uvedeno výše, rozhodování o přemísťování odsouzených do jiných věznic, stejně jako ukládání ochranných opatření či zařazování odsouzených do určitých typů věznic spadá do pravomoci trestních soudů, potažmo vězeňské služby, která však rozhodnutími v těchto věcech (zde konkrétně o přemístění žalobce dle § 10a odst. 1 písm. a) vyhlášky) de facto vykonává rozhodnutí trestních soudů o uložení ochranného léčení, potažmo o umístění odsouzeného do jiného typu věznice. Žalovaná tak v této věci nejedná jako správní orgán v oblasti veřejné správy, tudíž zde není dána pravomoc správních soudů rozhodovat.
15. Pro úplnost soud dodává, že žalobce tímto není zbaven možnosti ochrany svých práv, neboť má v souladu s ust. § 26 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, právo *k uplatňování svých práv a oprávněných zájmů podávat stížnosti a žádosti orgánům příslušným k jejich vyřízení*.
16. Z uvedených důvodů proto soud dospěl k závěru, že žaloba je nepřipustná (§ 85 s.ř.s.), a proto ji podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve výroku I. tohoto usnesení odmítl.
17. Podle ustanovení § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), může být účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvláště závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.
18. Při posuzování, zda jsou uvedené podmínky splněny, se soud v první řadě zabývá otázkou zjevné neúspěšnosti návrhu; teprve poté přihlíží k majetkovým poměrům žadatele. Opačný postup by byl z povahy věci v rozporu se smyslem ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 10. 2016, č. j. 5 As 178/2016-15).
19. K pojmu „zjevná neúspěšnost návrhu“ se Nejvyšší správní soud vyjádřil například v usnesení ze dne 10. 3. 2016, č. j. 7 As 320/2015-71, ve kterém konstatoval následující: *„Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 10. 9. 2008, č. j. 9 As 97/2007 - 32, uvedl, že pojem zjevná úspěšnost, resp. neúspěšnost, návrhu ve smyslu ust. § 36 odst. 3 s. ř. s. „je třeba interpretovat za použití gramatického a logického výkladu a s přihlédnutím k aktuální judikatuře. Uvedenému pojmu lze proto podřadit takové návrhy, jejichž neúspěšnost je bez jakýchkoliv pochybností a dokazování zcela jednoznačná, nesporná a okamžitě zjiřitelná. Takovým zjevně neúspěšným návrhem může být např. opožděně podaná žaloba, opožděně podaná kasační stížnost, návrh na prominutí zmeškání zákonné lhůty, kterou nelze prominout, návrh, který je výslovně (bez meritorního posouzení povahy žalobou napadeného úkonu)*

vylouen z meritorního přezkoumání, jako je např. kasační stížnost proti usnesení o přerušení řízení.“ Institut zjevně neúspěšného návrhu brání tomu, aby stát vynakládal finanční prostředky na řízení, která nemohou být již na první pohled úspěšná, resp. tomu, aby stát nesl náklady na zastoupení žadatele ve věci, u níž je nepochybné, že žadatel (navrhovatel) nemůže se svým návrhem uspět (§ 35 odst. 8 [nyní 9] věty první za středníkem s. ř. s.). Nejvyšší správní soud následně rozšířil výklad tohoto pojmu i na zjevně neúspěšné kasační stížnosti...“

20. Nejvyšší správní soud dále v rozsudku ze dne 29. 6. 2011, č. j. 1 As 51/2011-135 dospěl k závěru, že „vyplývá-li z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu či z rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu nemožnost samostatného soudního přezkumu určitého úkonu správního orgánu (zde rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí o námitce podjatosti úřední osoby), je žalobu proti takovému úkonu nutno považovat za zjevně neúspěšný návrh (§ 36 odst. 3 s. ř. s.).“ Z judikatury tohoto soudu pak dále vyplývá, že pokud je zjevné a nepochybné, že jednání popsané v žalobě nemůže být vzhledem ke své povaze, povaze jeho původce či jiným okolnostem zásahem ve smyslu legislativní zkratky v ustanovení § 82 s. ř. s., i kdyby byla žalobní tvrzení pravdivá, musí být taková žaloba neúspěšná, jelikož chybí podmínka řízení spočívající v přípustitelném tvrzení nezákonného zásahu. Takto lze ovšem postupovat pouze tehdy, je-li nemožnost, aby v žalobě tvrzené jednání bylo nezákonným zásahem, zjevná a nepochybná (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 1. 2018 č. j. 8 As 4/2017-45).
21. Jak soud uvedl již výše, dospěl k závěru, že již ze samotného obsahu žaloby jednoznačně vyplývá, že žalobce brojí proti postupu žalované, který pojmově, a to zcela zjevně, zásahem ve smyslu ustanovení § 82 s. ř. s. být nemůže. Žalobce proto již z tohoto důvodu nemůže být se svou žalobou úspěšný. Okolnosti, které lze i bez jakýchkoliv pochybností a dokazování zjistit již ze samotné žaloby, tak nemohou vést k jinému závěru, než že žaloba je zjevně neúspěšným návrhem ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s.
22. Soud proto žalobci osvobození od soudních poplatků nepřiznal, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto usnesení. Soudní poplatek soud nevymáhal, neboť v případě odmítnutí žaloby se soudní poplatek vrací (ust. § 10 odst. 3 poslední věta zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích).
23. O nákladech řízení ve výroku III. rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 3 s. ř. s., podle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 3. února 2020

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu